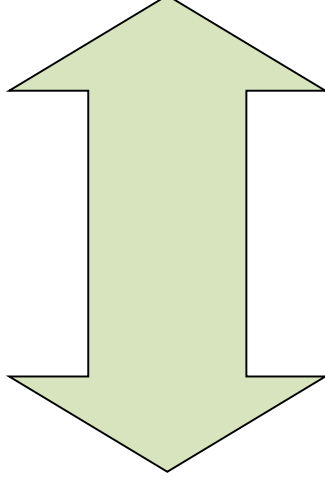
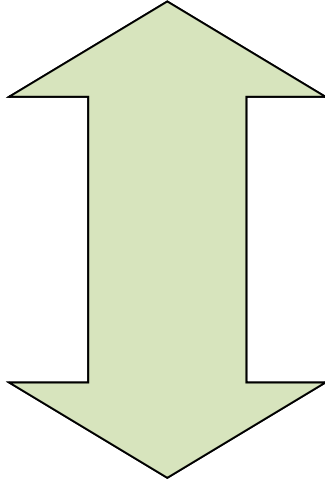

प्रदेश सरकार
भूमि ब्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कर्णाली प्रदेश
बीरेन्दनगर, सुर्खेत नेपाल

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण
प्रतिवेदन
आ.ब. २०७७/७८

सहजिकरण
ग्रिन कर्णाली कन्सल्टेन्सी एण्ड ट्रेनिंग सेन्टर प्रा.लि काठमाण्डा

विषय बस्तु

१. पृष्ठभूमि	3
२. भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	3
३. परीक्षणको महत्त्व.....	4
४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको उद्देश्य	5
५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु	5
मुख्य विषय.....	5
६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण विधि र प्रकृत्या	5
क. तयारी चरण	6
ख. कार्यान्वयन चरण	6
ग) प्रतिवेदन चरण.....	6
७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका सहभागिहरु.....	6
८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका विधि र औजारहरु.....	7
क) विधि.....	7
ख) औजार.....	7
९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका प्राप्तिहरु:.....	7
१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणमा देखिएको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था	8
११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चात सूचकहरुले प्राप्त अंक	8
१२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सबल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु	9
१३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास योजना आ.ब. २०७९/८०.....	11
१४. निष्कर्ष.....	13
१५. सुझाव	14
अनुसूचि १: लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सूचकहरु	15
अनुसूचि २: कार्यशाला गोष्ठीको सहभागिहरु	35
अनुसूचि ३: कार्यशाला गोष्ठीका केही फलहरु	36

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ को प्रस्तावनामामा नै लैङ्गिक विभेद अन्त गरी समानुपातिक, समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तको आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरको छ । संविधानको धारा ३८ले महिलालाई समान बंशीय अधिकार, शुरुक्षित मातृत्व प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि हक, महिला विरुद्ध धार्मिक, सामाजिक, यौनजन्य, मनोवैज्ञानिक वा अन्य कुनै किसिमको हिंसाजन्य कार्य वा शोषण गरेमा दण्डनीय हुने, राज्यका सबै निकायमा महिलालाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा सहभागी हुने अधिकार र शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदका आधारमा विशेष अवसर प्राप्त हुने हकको व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी संविधानको धारा १८ समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपांगता, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र वा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गरिने छैन भनी उल्लेख गरिएको छ । सामाजिक न्यायको हकले राज्यको हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व सिद्धान्तको आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापन गरेको छ

तसर्थ संविधान प्रदत्त हक अधिकारहरूको कार्यान्वयन गर्न तथा समानुपातिक समावेशीताको आधारमा राज्य संरचनाको सबै अङ्गहरूमा महिला, दलित, आदिवासि, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडिएको वर्ग र क्षेत्र सबैलाई राज्यको संविधान, ऐन, नियम, नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न राज्यको तिनै तहको सरकार र मातहतका निकायहरूमा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण प्रक्रियालाई तीव्रता प्रदान गर्न आवश्यक छ

महिला र पुरुषको समानुपातिक विकास बाट नै समग्र समाजको विकास हुन पुग्दछ । समानुपातिक विकास आजको आवश्यकता हो । समुन्नत परिवार र समग्र समाजको विकासमा महिला र पुरुषको समान दायित्व र योगदान हुन आवश्यक छ । समुन्नत समाजको विकासमा यी दुवै वर्गको समान महत्व हुंदाहुंदै पनि राष्ट्रको समग्र स्थितिमा समानता देखिदैन । आधा भन्दा बढी जनसंख्या ओगटेको महिलाहरूको विकासमा राज्यले विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा गरेको प्रतिवद्धतालाई समयमा पुरा गर्न राष्ट्रको सम्पूर्ण अंगले विशेष जोड दिनु पर्ने देखिन्छ । नेपालको सन्दर्भमा सामाजिक बञ्चितकरणले सामाजिक विकास क्रमसंगै वर्षौदेखि जातजाति, लिङ्ग, अपाङ्गता, उमेर तथा धर्मका आधारमा विभेद गरिएका कारण पछाडि परेका वा पारिएका समूहहरूको अवस्थालाई चित्रण गर्दछ ।

यसरी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा गरेको प्रतिवद्धता अनुरूप राज्यका तिनै तहको सरकार र मातहतका निकायहरूमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण(लैससास) लाई मूलप्रवाहीकरण, आन्तरिकीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक देखिएको छ । तसर्थ यसको लागि वार्षिक रुपमा कार्यालयको लैससासको परीक्षण गर्नको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले "स्थानीय तहको लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ " र प्रदेशले प्रादेशिक मन्त्रालयल र मातहतका निकायको परीक्षणको लागि "लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यविधि, २०७७" कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

२. भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

मुलुक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थामा रुपान्तरित भएपछि निर्मित संविधानले कानून रुपमा मुलुकलाई संघीय संरचनामा लगेकोले सात वटा प्रदेशहरू कायम रहन गएको सन्दर्भमा प्रत्येक प्रदेशमा सातैवटा मन्त्रालयहरू कायम रहने व्यवस्था अनुसार यो मन्त्रालयको स्थापना मिति

२०७४/१०/२२ गते भएको हो । प्रदेशको आर्थिक, सामाजिक तथा कृषि क्षेत्रको विकासमा सहकारी क्षेत्रलाई परिचालन गरी भूमिको प्रकृतिको आधारमा उपयोग गर्ने गरी नीति लिई कृषि एवम् पशुपन्छजन्य उत्पादन एवम् व्यापारमा यान्त्रिकीकरण, व्यवसायिकरण, बजारीकरण र आधुनिकीकरणका माध्यमबाट प्रतिस्पर्धात्मक अवस्थाको सृजना गरी यस क्षेत्रको रूपान्तरण गर्दै रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने लक्षका साथ यस मन्त्रालयको स्थापना भएको छ ।

मन्त्रालयमा प्रशासन तथा सहकारी महाशाखा, योजना महाशाखा, कृषि विकास महाशाखा, भूमि व्यवस्था तथा भूमिस्रोत नक्साङ्कन महाशाखा गरी पांच वटा महाशाखा रहेको छ । जम्मा ३७ जना कर्मचारीमा महिला ७ र पुरुष ३० छन् ।

यसरी सङ्घ, प्रदेश र मन्त्रालयले लिएको संकल्प पुरा गर्नको लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई सघीय सरकारले जस्तै प्रदेश सरकार र मातहतका निकायले संस्थागत संरचना, बजेट, कार्यक्रम, योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई मूलप्रवाहीकरण गरी समावेशी विकासलाई जोड दिनको लागि भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले आ.व. २०७७/७८को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण "कर्णाली प्रदेश लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यविधि, २०७७" को आधारमा सम्पन्न गरेको छ ।

३. परीक्षणको महत्व

कर्णाली प्रदेश विकासका थुप्रै आयामहरूमा तुलनात्मक रूपमापछि छ । विद्यमान जातिय, वर्गिय, क्षेत्रिय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारको जातिय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, सम्बृद्धि, समाजिक न्याय शुनिश्चित गर्न, समानुपातिक समावेशी र सहभागिता मूलक शिद्धान्तकका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्पलाई साकार पार्नको लागि भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको संरचना, नीति निर्माण, बजेट तथा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउनको लागि परीक्षणको महत्व छ । त्यसैगरी मन्त्रालयको लक्ष, ध्येय, उद्देश्य र कार्यक्रमहरू लैससास संवेदनशील भए नभएको लेखाजोखा गर्न परीक्षणले सहयोग गर्छ । मन्त्रालयले वार्षिक रूपमा पुष मसान्त सम्ममा गतवर्षको नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रमहरू, संस्थागत व्यवस्था आदिको आधारमा परीक्षण गर्नुपर्दछ । परीक्षणले मन्त्रालयको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रका सबल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षलाई प्रष्ट पार्ने हुंदा यसको आधारमा आगामि वर्षको लागि लिईनुपर्ने नीति तथा योजनाको बारेमा पनि चालु आर्थिक वर्षमै पूर्व जानकारी प्राप्त भई समानता र समानुपातिक समावेशीताको आगामि वर्षको योजना तर्जुमा गर्नको लागि दिशानिर्देश गर्दछ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परीक्षणले मन्त्रालयको बजेट, योजना तथा कार्यक्रमको मात्र लेखाजोखा नगरी समग्र मन्त्रालयकोनै लेखाजोखा गर्ने भएको हुंदा लैससासको दृष्टिकोणबाट मन्त्रालयको हालको अवस्थालाई परीक्षणले प्रष्ट पार्दछ र समानताक र समानुपातिक समावेशीकरण प्राप्तिको लागि सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरूको बारेमा यकिन गर्न सहयोग गर्दछ ।

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको उद्देश्य

- मन्त्रालयको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अन्तरको बारेमा जानकारी प्राप्त गरी त्यस्ता अन्तरहरूको सम्बोधन गर्ने ।
- मन्त्रालयका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन गर्ने व्यक्ति/ शाखा /उपशाखाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- लैङ्गिक मैत्री भौतिक संरचना र लैङ्गिक मैत्री तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यस्थलको निर्माण गर्ने ।
- मन्त्रालयका सामाजिक तथा भौतिक संरचना, नीति, कानून, बजेट, योजना, कार्यक्रम , अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा लैससास मूलप्रवाहीकरण गरी योजना बद्ध रुपमा पिछडिएको समुदायको सशक्तिकरण गर्ने ।
- मन्त्रालयका नीति, कार्यक्रम , योजना, बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बनाई समग्रमा समानता, समानुपातिक समावेशी र न्यायपूर्ण समाजको निर्माण गर्ने ।
- मन्त्रालयको कार्यक्रममा जातिय, वर्गिय, भाषिक, लैङ्गिक, क्षेत्रिय रुपमा पछाडि परेका व्यक्ति वा समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिताको सुनिश्चित गरि आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक र राजनीतिक अवस्थामा सुधार ल्याउने ।
- अन्तमा कर्णाली प्रदेश सरकारको विकास प्रकृत्यामा महिला तथा लक्षित वर्गको निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक सशक्तिकरण गर्ने ।

५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरू

लैससास परीक्षणले समग्र रुपमा संस्थाको लेखाजोखा गर्दछ । यसरी लेखाजोखा गर्दा लैससास कार्यविधिले ५ वटा क्षेत्रलाई मुख्य विषयको रुपमा समेटेको छ। प्रत्येक मुख्य विषयमा १५ वटा सूचक सहित, जम्मा ७५ वटामूल्याङ्कन सूचक रहेका छन् जसको आधारमा मन्त्रालयले ०, ०.५ र १ अङ्कभार दिई आफ्नो संस्थाको परीक्षण गरेको छ ।

मुख्य विषय

- नीति, कानून योजना
- संस्थागत ब्यवस्था
- मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
- सुशासन तथा उत्तरदायी
- सेवा प्रवाह

६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण विधि र प्रकृत्या

मन्त्रालयको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणमुख्य तीनवटा प्रकृत्या पुरा गरेर सम्पन्न गरेको छ। जस अनुरूप;

क. तयारी चरण

तयारी चरणमा गिन कर्णाली कन्सल्टेन्सी एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर प्रा.लि. काठमाण्डौका कर्मचारी र मन्त्रालयका सम्बन्धित कर्मचारीहरूले लैससास परीक्षणको लागि विभिन्न चरणमा बैठक बसी परीक्षण गर्ने मिति, समय,स्थान र सहभागीहरू तोकि सम्बन्धित शाखा र व्यक्तिलाई पूर्व जानकारी गराएको । त्यसैगरी परीक्षणको लागि आवश्यक सामाग्रिहरूको व्यवस्था गरी परीक्षण सम्पन्न गरेको छ ।

ख. कार्यान्वयन चरण

२३ -२४जेष्ठ, २०७९ मा मन्त्रालयको बैठक हलमा मन्त्रालयको कर्मचारी, गिन कर्णाली कन्सल्टेन्सी एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर प्रा.लि. काठमाण्डौका कर्मचारी र प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमका कर्मचारीहरू सहितको उपस्थितिमा २ दिनको कार्याशाला गोष्ठिको सम्पन्न भएको थियो ।।गोष्ठिमा मन्त्रालयका कर्मचारीहरूद्वारा पांचवटा क्षेत्रको मूल्याङ्कन सूचकहरूको आधारमा आफ्नो मन्त्रालयको लेखाजोखा गरिएको थियो । सूचकहरूलाई ०, ०.५ र १ अङ्कभार दिई प्राप्त अङ्कभारलाई माकुरी जालोमा राखेर कर्मचारीहरूले आफ्नो मन्त्रालयको लैससासको अवस्थालाई प्रष्ट पारिएको थियो । अङ्कभारको आधारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सबल पक्ष र सुधार गनुपर्ने पक्षको पहिचान गरीयो । त्यसैगरी परीक्षणको पांचैवटा क्षेत्रको अवसर र चुनौतिको पहिचान पनि गरिएको थियो ।अन्तमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको दृष्टिकोणबाट सुधार गर्नुपर्ने सूचकलाई आधार मानेर कार्य योजना तयार गरी मन्त्रालयको आगामि आर्थिक वर्षको वार्षिक योजनामा उक्त कार्य योजनालाई समावेश गर्ने र आगामि वर्षमा ती सूचकहरू सुधारीएर प्रदेश सरकारले लिएको समानता तथा समानुपातिक समावेशीकरण प्राप्त भई सिमान्तकृत समुदायको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र शैक्षिक अवस्था रुपान्तर हुने प्रतिवद्धताका साथ कार्यशाला गोष्ठिलाई सम्पन्न गरियो ।

ग) प्रतिवेदन चरण

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परीक्षण कार्यविधिमा उल्लेख गरिएको प्रतिवेदनको ढांचामा लैससासको परीक्षणको प्रतिवेदन तयार गरीएको छ । प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि प्रतिवेदनमा रहेको लैससास कार्ययोजनालाई लैससास फोकल व्यक्तिको पहलमा मन्त्रालयको आ.ब.२०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रममा लैससास कार्ययोजनालाई अनिवार्य रुपमा समावेश गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्नेछ ।

७. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका सहभागीहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण मन्त्रालयको स्व-मूल्याङ्कन भएको हुंदा परीक्षणको लागि मन्त्रालयका लैससास फोकल व्यक्ति साथै शाखा प्रमुख र अन्य कर्मचारीहरूको सहभागितामा लैससास परीक्षण सम्पन्न गरीएको थियो। कार्यशाला गोष्ठिमा उपस्थित कर्मचारीहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

महिला	पुरुष	जम्मा
३	१०	१३

नोट: सहभागि कर्मचारीहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचि २ मा दिईएको छ ।

द. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका विधि र औजारहरु

परिक्षणमा मुख्य गरी ४ प्रकारका औजारको प्रयोग गरी ४ वटा विधिलाई अपनाईएको थियो जुन निम्न अनुसार रहेका छन् ।

क) विधि

- सन्दर्भ सामाग्रीको पुनरावलोकन
- अवलोकण
- कार्यशाला गोष्ठी
- लेखाजोखा

ख) औजार

- ७५ वटा मूल्याङ्कन सूचक
- माकुरी जालो
- सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने , अवसर र चुनौति लेखाजोखा
- कार्य योजना

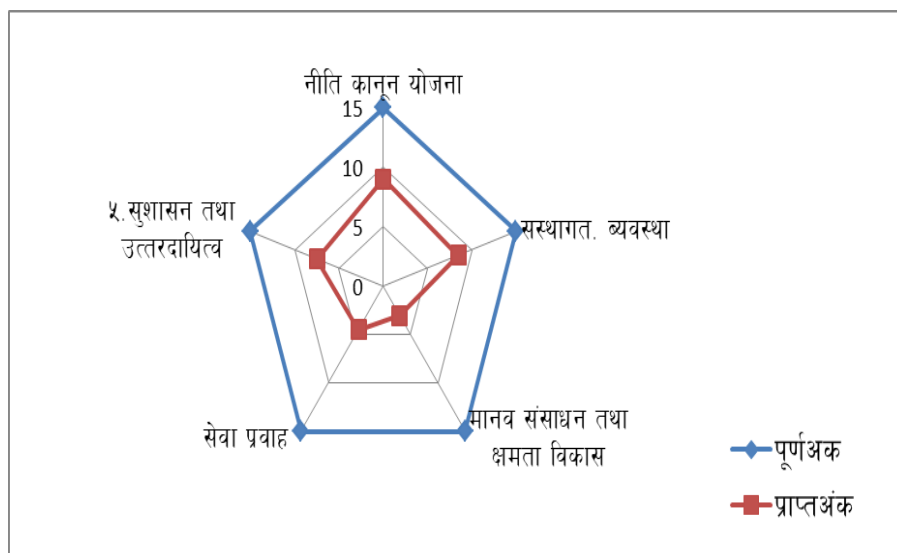
९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट आएका प्राप्तिहरु:

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले पहिलो पटक लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्पन्न गरेको छ । कर्णाली प्रदेशले प्रादेशिक मन्त्रालको लागि निर्धारण गरेको सूचकहरुको आधारमा भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको विश्लेषणको क्रममा र विश्लेषण पश्चात लैससासको क्षेत्रमा हुन सक्ने प्रमुख उपलब्धिहरु यस प्रकारका रहेका छन् ।

मुख्य विषय	प्रमुख उपलब्धि
नीति, कानून, योजना	नीति, कानून योजनाको क्षेत्रमा मन्त्रालयको पचास प्रतिशत भन्दा बढि क्रियाकलाप भएको देखिएको छ भन सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र पनि देखिएको छ । विशेषत मन्त्रालयले जारी गरेको कानूनी दस्तावेजहरु जुन वर्गको लागि निर्माण गरिएको ति वर्गको सहभागितामा हुनु पर्ने र जारी भएपछि महिला तथा लक्षित वर्गलाई अभिमूखिकरण गराई जानकारी गराउने पर्ने भन्ने विषयलाई सहभागिहरुले आन्तरिकीकरण गरी आगामि दिनमा बन्ने कानूनी दस्तावेजहरुलाई सोहि अनुरूप गर्ने गराउनेमा प्रतिबद्धता जनाईएको छ ।
२. संस्थागत व्यवस्था	मन्त्रालयको भौतिक तथा सामाजिक अवस्थालाई विषेश्लेषण गर्दा कूल अंकमा पचास प्रतिशत भन्दा बढी अंक प्राप्त गरेको छ । कर्मचारीहरु आफ्नो कार्यालय/मन्त्रालयलाई विशेषत भौतिक रुपमा लैससास मैत्री बनाउनेको लागि कटिबद्ध देखिएको छ । श्रेणी विहिन र करारमा कर्मचारी पदपूर्ति गर्दा महिला , लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व गराउनको लाग नीतिगत व्यवस्था गर्ने , लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धित उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन तथा टोल फ्रि नम्बरको व्यवस्था गर्ने भन्ने विषय यस क्षेत्रको प्रमुख उपलब्धिको रुपमा रहेको छ ।
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मन्त्रालय यस विषयमा सबैभन्दा कमजोर देखिए पनि लैससाससंग सम्बन्धित मानव संसाधनको विकास गरी निरन्तर रुपमा लैससास अभिमूखीकरण गर्ने, लैससास क्षमता विकासका योजनाको तर्जुमा गर्ने,

	मन्त्रालयबाट तर्जुमा गरिने क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरुमा महिला तकथा लक्षित वर्गको अन्तर्गत पर्ने कर्मचारीहरुलाई सहभागि गराउने, तथ्याङ्क संकलन गर्दा खण्डकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने र वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा तथ्याङ्कको आधारलाई मान्ने जस्ता उपलब्धि भएको ।
४.सुशासन तथा उत्तरदायित्व	परीक्षण पश्चात शिशुकक्ष, स्तनपान कक्ष, आरामकक्षको व्यवस्था गर्ने। कार्यशाला गोष्ठिको दोस्रो दिनमानै महिला शौचालयमा सेनिटरि प्याड, विक्रो सहितको डस्टबिनको व्यवस्था गरिएको थियो जसलाई लैससास परीक्षणको द्रुत उपलब्धिको रूपमा लिन सकिन्छ ।कार्यलयमा यौन शोषण तथा दुर्व्यवहार विरुद्धको आचारसंहिताको निर्माण गर्ने, प्रतिवद्धता गरिएको ।
५.सेवा प्रवाह	सेवा प्रवाहमा मन्त्रालय तुलनात्मक रूपमा राम्रो देखिएता पनि केही क्षेत्रमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएको छ त्यसको लागि मन्त्रालय प्रतिवद्ध रहेको छ जस्तो सेवा प्रवाहको लागि मापदण्डको निर्माण गर्ने । मन्त्रालयमा नागरीक सहायता कक्षको स्थापना गर्ने जस्ता पक्षमा उपलब्धि हासिल भएको छ ।

१०.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा देखिएको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

११.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण पश्चात सूचकहरुले प्राप्त अंक

मुख्य विषय	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
नीति, कानून, योजना	१५	९
संस्थागत व्यवस्था	१५	८.५
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	१५	३
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	१५	४.५
सेवा प्रवाह	१५	७.५
जम्मा	७५	३२.५

नोट: सूचक अनुसारको अङ्कभार अनुसूचि १ मा दिईएको छ ।

विषयगत क्षेत्रको आधारमा विश्लेषण गर्दा मन्त्रालयले नीति, कानून योजनामा उच्च अङ्क प्राप्त गरेको छ भने मानव संसाधन तथा क्षमता विकास तुलनात्मक रूपमा कमजोर देखिएको छ । क्रमैसंग सस्थागत विकास,शुसासन तथा उत्तरदायित्व र सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउनु पर्ने देखिएको छ । यी सुधार गर्नुपर्ने मुख्य विषयका प्रत्येक सूचकहरुको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि कार्यशाला गोष्ठिको अन्तमा लैससास कार्ययोजना बनाईएको छ जुन मन्त्रालयले आ.ब. २०७९/८० को वार्षिक नीति तथा योजनामा समावेशगरी लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक सामवेशीकरणमा हालको अवस्थामा सुधार ल्याउन आवश्यक देखिन्छ ।

१२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सबल पक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

मुख्य विषय	सबल पक्ष	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष
नीति, कानून, योजना	<p>१. नीति तथा कानूनका मस्यौदा बनाउंदा समावेशी कार्यदलको निर्माण बनाउने गरीएको ।</p> <p>२. वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट विनियोजन गर्दा महिला तथा अन्य पिछडिएको वर्गको लागि प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी तर्जुमा गरीएको ।</p>	<p>१. मन्त्रालयले लैससास सबन्धि विषयमा नीति निर्माण गर्नुपर्ने साथै बनेका नीतिहरुमा लक्षित वर्गहरुलाई अभिमुखिकरण गर्नुपर्ने ।</p> <p>२. समाजमा ब्याप्त विभेद अन्तको लागि जनचेतना जगाउने कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।</p> <p>३. लैससास परीक्षणको लागि बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।</p>
सस्थागत व्यवस्था	<p>१. श्रेणी विहिन र कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्दा समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी गरिएको ।</p> <p>२. लैससास फोकल ब्यक्ति तोकिएको ।</p> <p>३. गुनासो सुन्ने ब्यक्तिको व्यवस्था भएको तर मन्त्रालयमा अहिले सम्म सेवा ग्राहिबाट गुनासो प्राप्त नभएको भएमा गुनासोलाई सुनवाई हुने ।</p> <p>४. तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन नीतिगत रूपमा व्यवस्थापन गरिएको ।</p>	<p>१. करार कर्मचारीको पदपूर्ति गर्दा समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराए पनि यसका लागि रणनीतिनै बनाउनु पर्ने ।</p> <p>२. निर्णायक तहमा महिला तथा लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व बढाउनु पर्ने ।</p> <p>३. क्षमता विकासमा समावेशिताको नीतिको निमार्ण गरि कार्यन्वयन गर्ने ।</p> <p>४. लैससास हेर्ने ईकाइ /डेस्कको व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>५. लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धि उजुरी दर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बरको व्यवस्था गर्ने ।</p> <p>६. अति गरिब/लोपोन्मुख समुदाय लक्षित निशुल्क सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा विशेष कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने ।</p>
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	<p>१. योजना तर्जुमा गर्दा समावेशीता अनुरूप गरिएको ।</p> <p>२. विपद सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन गरी राहत वितरण गरिएको ।</p>	<p>१. समावेशीताको आधारमा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिएता पनि समावेशी नीति बनाई कार्यन्वयन गर्नुपर्ने ।</p>

	<p>३. दक्षता र सिप अभिवृद्धि कार्यक्रम गर्दा समावेशीताको आधारमा गरेको ।</p> <p>४. महिला तथा बञ्चित्तीकरणमा परेका समुदायको लागि लाभ पुग्ने कार्यक्रम गरेको ।</p>	<p>२. विपत व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरी सो कोष परिचालनको लागि समावेशीताको आधारमा समितिको व्यवस्था हुनुपर्ने ।</p> <p>३. लैससास मैत्री संरचना मापदण्ड नभएको ।</p> <p>४. मन्त्रालयमा श्रम बैंकको व्यवस्था नभएको ।</p> <p>५. महिला तथा लक्षित वर्गलाई लाभ पुग्ने कार्यक्रम संचालन गर्दा गरीब तथा बेरोजगार नक्साङ्कनको आधारमा गर्ने नगरेको ।</p> <p>६. सुपथमूल्यका सहकारी पसलहरुको व्यवस्थापन नभएको ।</p> <p>७. लैससासको सिकाई र अभ्यासहरुको आदान प्रदान नगरेको ।</p> <p>८. क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्गहरुलाई समेटिनु पर्ने ।</p> <p>९. महिलाहरुको लागि कानूनी शिक्षा संचालन नभएको ।</p>
<p>सुशासन तथा उत्तरदायित्व</p>	<p>१. महिला पुरुषको अलग अलग शौचालयको व्यवस्था भएको ।</p> <p>२. मन्त्रालयले वार्षिक रुपमा सार्वजनिक सुनवाई र सार्वजनिक अनुगमन गरेको ।</p>	<p>१. अपाङ्ग , महिला र बाल मैत्री संरचनाको निर्माण गर्नुपर्ने ।</p> <p>२. नागरिक अनुगमन र तेश्रो पक्षीय अनुगमन पद्धतीको विकास गर्नुपर्ने ।</p> <p>३. कार्यलयमा हुन सक्ने यौन जन्य दुर्व्यवहार विरुद्ध गुनासो सुन्ने र सम्बोधन गर्ने प्रणालीको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।</p> <p>४. विभिन्न सन्चारका माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धि सूचना प्रवाह गर्नुपर्ने ।</p>
<p>सेवा प्रवाह</p>	<p>१. एकिकृत धुम्ति सेवा प्रवाह गर्ने गरेको</p> <p>२. मन्त्रालयमा गुनासो सुन्ने अधिकारी भएको र गुनासो सुन्ने र सम्बोधन गर्ने गरिएको ।</p> <p>३. गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका ब्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने गरिएको।</p> <p>४. मन्त्रालयमा सेवा प्रवाहमा सुधारका क्षेत्रको पहिचान गरि कार्ययोजना निर्माण गर्ने गरिएको</p>	<p>१. नागरिक वडापत्र र सुचनामूलक कार्यक्रमहरु स्थानीय भाषमा हुनुपर्ने ।</p> <p>२. सेवा प्रवाहमा लैससास मैत्री प्रविधिको प्रयोग हुनुपर्ने ।</p> <p>३. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा मापदण्डको निर्माण हुनुपर्ने ।</p> <p>४. नागरिक सेवा प्रवाह सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा राखिनुपर्ने ।</p> <p>५. सेवा प्रवाह लैससास मैत्री हुनुपर्ने ।</p>

	<p>५. योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बन्धितीकरणमा परेका समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ र स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम तथा बजेटमा समावेश गरिएको ।</p> <p>६. स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएकाहरुको लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम र ऋण, अनुदान प्रदान गरेको ।</p> <p>७. कार्यक्रम पत्रपत्रिका र एफ.एमहरुबाट सार्वजनिक गर्ने गरेको ।</p>	<p>६. मन्त्रालयमा स्तनपान कक्ष, शिशुस्याहार कक्ष, शौचालय अपाङ्गता र महिला मैत्री हुनुपर्ने ।</p> <p>७. मन्त्रालयमा लैससास डेक्सको ब्यवस्था हुनुपर्ने ।</p> <p>८. बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा महिला तथा लक्षित वर्गको आवश्यकता पुरा हुने गरी निर्माण गर्नुपर्ने ।</p>
--	---	---

१३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना आ.ब. २०७९/८०

मुख्य विषय	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्था सुधारको लागि आवश्यक क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेबारी			समय सिमा	थप आर्थिक दायित्व	
				पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यन्वयनकर्ता		पर्ने (अनुमानित रु हजारमा)	शेर्ता
नीति, कानून, योजना	१५	९	मन्त्रालयमा भएका नीतिहरुको पुनरावलोकन गरी लैससास संवेदनशील नीति बनाउने ।	कानून शाखा	मा. मन्त्री	कानून शाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९	१लाख	
			नीति निर्माणको क्रममा निर्माण हुने मस्यौदा कार्यदलमा समावेश बनाउन नीतिगत ब्यवस्था गर्ने ।	नीति शाखा	मा. मन्त्री	नीति शाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९		√
			लैससास नीति निर्माण गर्ने	नीति शाखा	मा. मन्त्री	नीति शाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९/८०	५ लाख	
संस्थागत व्यवस्था	१५	८.५	मन्त्रालयको विभिन्न समिति उप समिति तथा कार्यदलमा महिला तथा बन्धितीकरणमा परेका समुदायका कर्मचारी प्राथमिकता दिनेगरी नीतिगत निर्णय गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सचिब	प्रशासन महाशाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९		√
			लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धि उजुरीदर्ता गर्न टोल फ्री नम्बरको ब्यवस्था गर्ने	लैससास फोकल ब्यक्ति	सचिब	प्रशासन महाशाखा	असार २०७९		√

			मन्त्रालय स्तरीय लैससास कार्यान्वयन समितिको निर्माण गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सचिव	मन्त्रालय			√
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	१५	३	खण्डकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सचिव	मन्त्रालयका सबै महाशाखा	दोस्रो चौमासिक २०७९/८०		√
			लैससास संग सम्बन्धित क्षमता विकास योजना निर्माण गर्ने ।	योजना महाशाखा	योजना शाखा प्रमुख	मन्त्रालय	दोस्रो चौमासिक २०७९/८०		√
			तालिम तथा गोष्ठीमा महिला तथा लक्षित वर्गका कर्मचारीहरुले सहभागि हुन पाउने गरी नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सचिव	मन्त्रालयका सबै महाशाखा	असार २०७९		√
			समावेशिकरण मापदण्ड तयार गर्ने ।	कानून शाखा	सचिव	मन्त्रालयका सबै महाशाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९		√
			मन्त्रालयमा लैससास मैत्री पूर्वाधार तयार गर्ने ।	योजना महाशाखा	सचिव	मन्त्रालय	दोस्रो चौमासिक २०७९	१०लाख	
			कर्मचारीहरुलाई लैससास बारेमा अभिमूखिकरण गर्ने ।	लैससास फोकल व्यक्ति	सचिव	योजना महाशाखा	पहिलो चौमासिक, ०७९	१०लाख	
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	१५	४. ५	महिला शौचालयमा स्नेटरी प्याड, बिको सहितको डसबिनको व्यवस्था गरी त्यसलाई निरन्तरता दिने ।	जिन्सी शाखा	प्रशासन शाखा	जिन्सी शाखा	जेष्ठ, २०७९		√
			गर्भवति र सुत्केरी महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार, स्तनपान कक्ष र आराम कक्षको स्थापना गर्ने।	जिन्सी शाखा	प्रशासन शाखा	प्रशासन महाशाखा	पहिलो चौमासिक ०७९/८०		√
			कार्यलयमा हुन सक्ने यौनजन्य शोषण तथा दुर्व्यवहार विरुद्धको लागि	लैससास फोकल व्यक्ति	सचिव	प्रशासन	पहिलो चौमासिक		√

			आचार संहिताको निर्माण र गुनासो सुन्ने व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने ।			महाशाखा	०७९/८०		
			रेडियो नेपाल, टि.भि तथा अन्य संचारमाध्यमबाट महिला तथा लक्षित वर्गसंग सम्बन्धित सुचना तथा जानकारी स्थानीय भाषमा प्रचार प्रसार गर्ने ।	लैससास फोकल व्यक्ति	सचिव	प्रशासन महाशाखा	पहिलो चौमासिक ०७९/८०		√
सेवा प्रावाह	१५	७.५	सेवा प्रवाहमा महिला तथा लक्षित वर्गको पहुंचको लागि नागरिक वडापत्र तथा प्रविधिको प्रयोग गर्ने ।	योजना महाशाखा	सचिव	प्रशासन महाशाखा	पहिलो चौमासिक ०७९/८०		√
			अति गरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका लागि निशुल्क फलफूलको विरुवा, तरकारीको बिउ, हाते ट्याक्टर, हलो वितरण गर्ने ।	कृषिमहाशाखा	मा. मन्त्री	जिल्ला का कृषि कार्यालय हरू	निरन्तर	१७ लाख	
			लैससास डेस्कको स्थापना गर्ने	जिन्सी शाखा	सचिव	प्रशासन महाशाखा	पहिलो चौमासिक ०७९/८०		√

१४.निश्कर्ष

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले पहिलो पटक परीक्षण गरेता पनि मन्त्रालयका कर्मचारीहरु विषय प्रति संवेदनशील र समानता र समावेशिकरण प्रति सजक रहेको पाईएको छ भने मन्त्रालयका योजना ,क्रियाकलापहरु महिला र बन्चितिकरण वर्ग प्रति केन्द्रित रहेको पाईएको छ । मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र र लैससास परीक्षणका केही सूचकहरुको सम्बन्ध नरहेको पाईए पनि समग्रमा लक्षित वर्ग भने करीब एउटै रहेका छन् ।

कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागि भएका धेरैजसो कर्मचारीहरुले लैससासको बारेमा अभिमूखिकरण /तालिम प्राप्त नभएको देखिएको छ जसले गर्दा यो विषय सामजिक विकास मन्त्रालयको हो र अन्य विषयगत मन्त्रालयमा लैससास मूलप्रवाहिकरणको आवश्यकता नभएको भन्ने धारणा रहेको पाईए पनि परीक्षण प्रशच्यात महिला र लक्षित वर्गप्रति संवेदनशील भई आगामि दिनमा नीति, योजना, बजेट , अनुगमन तथा मूल्याङ्कन , सेवा प्रवाह शुसासन , भौतिक तथा सामाजिक संरचनामा लैससासलाई मूलप्रवाहिकरण गर्नको लागि प्रतिवद्ध रहेको पाईएको छ ।

१५. सुभाब

- लैससास परीक्षण कार्यविधिमा भनिएका प्रमाणिकरणका आधारहरु कार्यशाला गोष्ठी पूर्वनै संकलन गरी दिएका अङ्कहरुलाई आवश्यकताको अधारमा प्रमाणिकरण गर्ने ।
- कार्यशाला गोष्ठी पूर्वनै मन्त्रालयमा लैससास परीक्षणको लागि कार्यदलको निर्माण गरी उक्त कार्यदलले दस्तावेजको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- मन्त्रालयले पांचवटा मुख्य विषय अर्न्तगत रहेर आफ्नो कार्यक्षेत्र अनुरूप परीक्षणका सूचकहरुको निर्माण गर्न सक्ने ।
- लैससास परीक्षण मन्त्रालयले वार्षिक रुपमा पुष मसान्त भित्र नियमित रुपमा सम्पन्न गर्नको लागि वार्षिक योजना तथा बजेट विनियोजन गर्दानै समावेश गराउने ।
- मन्त्रालयले नियमित रुपमा लैससासमा काम गर्ने संघ सस्थाहरुसंग राम्रा अभ्यास र सिकाईहरुको आदान प्रदान गर्ने ।
- मन्त्रालयमा लैससास नीति/रणनीति/कार्यविधिको आवश्यकता रहेको हुंदा सोहि अनुरूप निर्माण गर्ने।
- मन्त्रालयको भौतिकतथा समाजिक संरचना महिला, बाल तथा अपाङ्गमैत्री बनाउनु पर्ने ।
- मन्त्रालयमा लैङ्गिक हिंसाको उजुरीदर्ता गर्नको लागि टोल फ्री नम्बर र प्रणाली स्थापना गर्ने । साथै कार्यालयमा हुन सक्ने यौन जन्य दुर्व्यवहार निर्मूल गर्न आचार सहिंताको निर्माण गरि सबै कर्मचारीहरुलाई यसको बारेमा अभिमूखिकरण गर्नुपर्ने र गुनासो सुन्ने प्रणालिको विकास गरी मन्त्रालयलाई लैङ्गिक हिंसामुक्त क्षेत्र बनाउन आवश्यक रहेको छ ।
- लैससासको क्षमता विकासको योजना नबनेको हुंदा कर्मचारीहरुले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको बारेमा अभिमूखिकरण गराई वार्षिक रुपमा लैससास परीक्षणको लागि बजेटको व्यवस्था गर्ने ।
- मन्त्रालयबाट संचालन भएका कार्यक्रमको प्रभावकारीताको लागि नागरीक अनुगमन र तेस्रो पक्षिय अनुगमन पद्धतिको विकास गर्ने साथै सेवा प्रवाहको मापदण्ड बनाउनु पर्ने ।

अनुसूचि १: लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका सूचकहरु

मुख्य विषय	सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ति
	१.१ नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारगर्दा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को दृष्टिले कार्यटोलीनिर्माण	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारगर्दा सबै कार्यटोली लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को दृष्टिलेनिर्माण गर्ने गरेको	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारगर्दा आंशिक (कम्तिमा एक) कार्यटोली लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को दृष्टिले निर्माण गर्ने गरेको	नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयारगर्दा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को दृष्टिले कार्यटोलीनिर्माण नगरेको	१. गठित कार्यटोलीको सदस्यहरुकोविवरण सहितको सूची, २. कार्यटोली बैठकको निर्णय,	०.५
	१.२ नीति तथा कानूनी दस्तावेज र मस्यौदाको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, समावेशी र सहभागिलामूलक	सबै नीति तथा कानूनी दस्तावेज र मस्यौदाको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, समावेशी र सहभागिलामूलक भएका ।	आंशिक (कम्तिमा एक) नीति तथा कानूनी दस्तावेज र मस्यौदाको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, समावेशी र सहभागिलामूलक भएका ।	नीति तथा कानूनी दस्तावेज र मस्यौदाको विषयवस्तु, शब्द चयन र प्रावधान लैससास संवेदनशील, समावेशी र सहभागिलामूलक नभएका ।	१. स्वीकृत नीति तथा कानूनीदस्तावेजहरु २. स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेकामस्यौदा	१
	१.३ कानून तथा नीति निर्माणको क्रममामहिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथासरोकारवालासँग सुझाव लिने गरे/नगरेको	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममामहिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथासरोकारवालासँग सुझाव लिई कार्यान्वयन गर्ने गरेको	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममामहिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका प्रतिनिधि तथासरोकारवालासँगसुझाव लिने गरेको तर कार्यान्वयन नगरेको	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममालाभग्राही विशेषतः महिला तथा सामाजिकरूपमा वञ्चितीमा परेको समुदायका प्रतिनिधितथा सरोकारवालासँग सुझाव लिने नगरेको	१. सरोकारवालहरुसँग बैठककोनिर्णयको प्रति २. स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनीदस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनीदस्तावेजहरु	१
१ नीति, कानून योजना	१.४ मन्त्रालय / कार्यालयले जारी गरेकालैससास सम्बन्धी कानूनहरुको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र सरोकारवालाहरुसँगअ	मन्त्रालय/कार्यालय ले जारी गरेकालैससास सम्बन्धी कानूनहरुको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र	मन्त्रालय+कार्यालयले जारी गरेकालैससास सम्बन्धी कानूनहरुको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र सरोकारवालाहरुसँगआंशिक रूपमा	मन्त्रालय+कार्यालय ले जारी गरेकालैससास सम्बन्धी कानूनहरुको विषयमा कर्मचारी, प्रतिनिधि र	१. बाषिक बजेट तथाकार्यक्रम २. अभिमुखीकरण कार्यक्रमकोउपस्थ	०

भिमुखीकरण गर्ने गरेको/नगरेको ।	सरोकारवालाहरूसँग अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	सरोकारवालाहरूसँग अभिमुखीकरण गर्ने नगरेको	िती ३. प्रतिवेदन	
१.५ मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू सबैको पहुँच योग्य हुने गरी वेवसाईट तथा सञ्चारका माध्यमहरूमा प्रसारण गर्ने गरेको/नगरेको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू सबैको पहुँच योग्य हुने गरी वेवसाईट र रेडियो, TV, पत्रपत्रिका लगायतका सञ्चार माध्यमहरूमा प्रसारण प्रकाशन गर्ने गरेको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू सबैको पहुँच योग्य हुने गरी वेवसाईट मात्रै राखे गरेको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले जारी गरेका कानूनहरू सबैको पहुँच योग्य हुने गरी वेवसाईट तथा सञ्चारका माध्यमहरूमा प्रसारण गर्ने नगरेको ।	१. प्रकाशन प्रसारण गरेको प्रमाण २. वेवसाईटको स्क्रिनसट वा लिङ्क	१
१.६ मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकासमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न प्रावधानको व्यवस्था गरिएको छ/छैन	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकासमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न प्रावधानको व्यवस्था गरि कार्यान्वयन ल्याएको ।	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकासमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न प्रावधान भएको तर कार्यान्वयनमा नल्याएको	मन्त्रालय/कार्यालयले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकासमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न प्रावधानको व्यवस्था नगरिएको	१. स्वीकृत गरेका ऐन, नियम तथा कार्यविधि तथा कानूनी दस्तावेजहरू	१
१.७ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममालैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति र कार्यक्रम समावेश गरिएको छ/छैन	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममालैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धिलक्ष्य समावेश भएको बजेट विनियोजन भई कार्यान्वयनमा आएको ।	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममालैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धिलक्ष्य समावेश भएको बजेट विनियोजन भएको तर कार्यान्वयनमा आएको ।	वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममालैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धिलक्ष्य समावेश नगरिएको ।	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुरूपको कार्य प्रगतिप्रतिवेदन	०.५

१.८ महिला बालबालिका तथा पिछडिएकोवर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू छ/छैन	महिला बालबालिका तथा पिछडिएकोवर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू बाषिक कार्यक्रममासमावेश भई कार्यान्वयन आएको ।	महिला बालबालिका तथा पिछडिएकोवर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू बाषिक कार्यक्रममासमावेश भएको तर कार्यान्वयन नआएको ।	महिला बालबालिका तथा पिछडिएकोवर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू समावेश नभएको ।	महिला बालबालिका तथा पिछडिएकोवर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजनाहरू कार्यान्वयन गरेको	१
१.९ उपभोक्ता समितिहरूमा महिलासहितलक्षित समुदायको कम्तिमा ४० प्रतिशत सहभागिता भए/नभएको र मुख्य कार्यकारीपदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए/नदिएको	उपभोक्ता समितिहरूमा महिलासहितलक्षित समुदायको कम्तिमा ४० प्रतिशत सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्येकुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको ।	उपभोक्ता समितिहरूमा महिलासहितलक्षित समुदायको कम्तिमा ४० प्रतिशत सहभागिता भएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्येकुनैमा पनि जिम्मेवारी नदिएको ।	उपभोक्ता समितिहरूमा महिलासहितलक्षित समुदायको कम्तिमा ४० प्रतिशत सहभागिता नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्येकुनैमा पनि जिम्मेवारी नदिएको ।	१. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धीनिर्णय २. बैठक उपस्थिति सहितको निर्णय	१
१.१० दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे/नगरेको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरेको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन भएको तर कार्यान्वयनमानआएको	दीगो विकासका लक्ष्य नं. ५ प्रासिका लागि कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन र कार्यान्वयनमानआएको ।	१. वार्षिक बजेट तथाकार्यक्रम २. लक्ष्य अनुरूपको कार्य प्रगतिप्रतिवेदन	१
१.११ जातिय विभेद, छाउपडी, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमाभए/नभएको	जातिय विभेद, छाउपडी, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा भएको	जातिय विभेद, छाउपडी, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम भएको तर सञ्चालनमानआएको ।	जातिय विभेद, छाउपडी, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजो प्रथा आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रमहरू नभएको	१. वार्षिक बजेट तथाकार्यक्रम २. लक्ष्य अनुरूपको कार्य प्रगतिप्रतिवेदन	०
१.१२ महिला बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमापरेका समूहको लागि लैससास नीतिको प्रावधान अनुसार बजेट	महिला बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमापरेका समूहको लागि लैससास नीतिको प्रावधान अनुसार	महिला बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमापरेका समूहको लागि लैससास नीतिको प्रावधान अनुसार बजेट	महिला बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमापरेका समूहको लागि लैससास नीतिको	१. लैससास नीति २. वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट	०.५

	बिनियोजन गरे/नगरेको	बजेट बिनियोजन भई कार्यान्वयनभएको ।	बिनियोजन भएको तरकार्यान्वयन नभएको ।	प्रावधान अनुसार बजेट नभएको ।	३. प्रगति प्रतिवेदन	
	१.१३ समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासकोलागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच छलफल तथा परामर्शहुनेगरे/नगरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासकोलागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच बर्षमा दुई पटक छलफलतथा परामर्श हुने गरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासकोलागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच बर्षमा एक पटक छलफल तथापरामर्श हुने गरेको	समावेशी तथा सहभागितामुलक विकासकोलागि योजना तर्जुमा तथा समीक्षा गर्दा सरोकारवालाहरु बीच छलफल तथा परामर्श हुनेनगरेको	१. बैठकको उपस्थिति तथा निर्णयपुस्तिका	०.५
	१.१४लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिकसमावेशी परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए/नगरिएको	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिकसमावेशी परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था गरी परीक्षण गर्ने गरिएको	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिकसमावेशी परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था रहको तर परीक्षण गर्ने नगरिएको	लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिकसमावेशी परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था नरहेको र परीक्षण गर्ने नगरिएको	१. बजेट तथा कार्यक्रम २. परीक्षण प्रतिवेदन	०
	१.१५लैससास परीक्षणमा औलायएका सुधारसुझाबहरु कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश भएनभएको	सुधार सुझाबहरु कार्यान्वयनकालागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश भइ कार्यान्वयनमा आएको ।	सुधार सुझाबहरु कार्यान्वयनकालागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश भएको तर कार्यान्वयनमा नआएको ।	सुधार सुझाबहरु कार्यान्वयनकालागि बजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनामा समावेश नभएको, कार्यान्वयनमा नआएको ।	१. बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यान्वयन प्रतिवेदन ३. लैससास परीक्षण प्रतिवेदन	०
	जम्मा					९
मुख्य विषय	सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ति
२.संस्थागत व्यवस्था	२.१ निर्णायक तहमा महिला तथावञ्चितकरणमा परेका समुदायको प्रतिनिधित्व (कर्मचारी र पदाधिकारी)	निर्णायक तहमामहिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायको ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको छ ।	निर्णायक तहमामहिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायको २५ प्रतिशत प्रतिनिधित्व भएको छ ।	निर्णायक तहमामहिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायको २५ प्रतिशतभन्दा कम प्रतिनिधित्व भएको छ ।	१. समितिमा महिलातथा वञ्चितीकरणमा परेका व्यक्तिको नामावली र उपस्थिति २. बैठकको निर्णय	०

२.२ श्रेणी विहिन र प्राविधिककर्मचारीको करारमा पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको प्रतिनिधित्व	श्रेणी विहिन र प्राविधिककर्मचारीको करारमा पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति बनाई कार्यान्वयनमा आएको	श्रेणी विहिन र प्राविधिककर्मचारीको करारमा पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति बनेको तर कार्यान्वयनमा नआएको ।	श्रेणी विहिन र प्राविधिककर्मचारीको करारमा पदपूर्ति गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति नबनेको ।	१. रणनीतिको दस्तावेज २. भर्ना कर्मचारीको विवरण ३. विज्ञापनमा स्पष्टरूपमा उल्लेख भएको ।	१
२.३ कुनै अवसर (तालिम, अध्ययन, भ्रमण, जिम्मेवारी) प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको/नलिएको	कुनै अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएको ।	कुनै अवसर प्रदान गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति निर्माण मात्र गरिएको ।	कुनै अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट प्रतिनिधित्व भएका कर्मचारी/पदाधिकारीलाई प्राथमिकता दिने गरी सकारात्मक विभेदको नीति नगरिएको ।	१. प्रतिनिधित्व गराउने सम्बन्धी नीति वा निर्णय २. प्रतिनिधित्व भएको कर्मचारी वा पदाधिकारीको विवरण	०
२.४ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हेर्ने इकाई/शाखार कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हेर्ने इकाई/शाखा र कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था रहेको ।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हेर्ने इकाई/शाखार कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गर्ने निर्णय भएको ।	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हेर्ने इकाई/शाखार कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गर्ने निर्णय नै नभएको ।	१. इकाई/शाखा र डेस्कको स्थापना गर्ने निर्णय वा नीति २. इकाई/शाखा र डेस्कको स्थापना भएको प्रमाण	०
२.५ लैंगिक हिंसा सम्बन्धि उजुरीदर्ता गर्न हटलाईन वा टोल	लैंगिक हिंसा सम्बन्धी उजुरीदर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बरको व्यवस्थापन	लैंगिक हिंसा सम्बन्धि उजुरीदर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री	लैंगिक हिंसा सम्बन्धि उजुरीदर्ता गर्न हटलाईन वा टोल फ्री नम्बर	१. हटलाईन, टोल फ्री नम्बर राखेर निर्णय भएको पुस्तिका, २. हटलाईन, टोल फ्री नम्बर संचालनमा आएको ।	०

फ्री नम्बरको व्यवस्थापन	भई प्रयोगमा आएको ।	नम्बरको निर्णय भएको ।	राखे कुनैपनि निर्णय नभएको ।	३. हटलाईन मार्फत प्राप्त गुनासा वा परामर्श तथा फछौटको विवरण राखेको अभिलेखपुस्तिका	
२.६ लैंगिक समानता तथा सामाजिकसमावेशीकरण शाखा हेर्ने मानवीय स्रोतको व्यवस्था छ/छैन ? (लैंगिक सम्पर्कव्यक्ति आदि)	लैंगिक समानता तथा सामाजिकसमावेशीकरण शाखा हेर्ने कर्मचारीको व्यवस्था गरेको	लैंगिक समानता तथा सामाजिकसमावेशीकरण शाखा हेर्ने कर्मचारी तोक्ने निर्णय मात्र गरेको	लैंगिक समानता तथा सामाजिकसमावेशीकरण शाखा हेर्ने कर्मचारीको व्यवस्था नगरेको	१. लैससास फोकल पर्सन तोकेको पत्र	१
२.७ मन्त्रालय+कार्यालयका विभिन्नविषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीमा परेका वर्गहरूको प्रतिनिधित्व	मन्त्रालय/कार्यालयका विभिन्नविषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीमा परेका वर्गहरूको ३५ प्रतिशत भन्दा बढी प्रतिनिधित्व रहेको	मन्त्रालय/कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीमा परेका वर्गहरूको प्रतिनिधित्वगर्नका लागि २५ प्रतिशत देखि ३५ प्रतिशत सम्म प्रतिनिधित्व भएको	मन्त्रालय/कार्यालयका विभिन्न विषयगत समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला तथा अन्य वन्चितीमा परेका वर्गहरूको २५ प्रतिशत भन्दा कम प्रतिनिधित्व रहेको	१. समितिको संरचना र नाम सहितको विवरण	०.५
२.८ लैंगिक हिंसामा परेका विपन्न वर्गहरूको लागी राहत कोष वा बजेटको व्यवस्थापन: सामाजिक विकास	लैंगिक हिंसामा परेका विपन्न वर्गहरूको लागी राहत कोष वा बजेटको व्यवस्थापन भएको	निर्णय मात्र भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	लैंगिक हिंसामा परेका विपन्न वर्गहरूको लागी राहत कोष वा बजेटको व्यवस्थापन नभएको	१. वैङ्क खाता नम्बर २. बजेट तथा कार्यक्रम	०
२.९ तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था भई कार्यान्वयन भएको	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मात्र भएको	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कानुनी तथा कुनैपनि नीतिगत व्यवस्था नभएको	१. वैठक पुस्तिका /निर्णय २. प्रतिवेदनहरू	१
२.१० सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना वा तथ्याङ्क	कार्यविवरण सहित सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको	सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा	सूचना र तथ्यांक शाखा वा उपशाखा वा इकाईको स्थापना वा	१. संगठन संरचना वा शाखा गठन गरेको निर्णय	१

लागि जिम्मेवारीको व्यवस्था	स्थापनावा जिम्मेवारी दिएको	इकाईको स्थापना वा जिम्मेवारीमात्र दिएको	जिम्मेवारीदिने सम्बन्धमा कुनै कार्य नभएको	२. कार्यविवरण र जिम्मेवारी पत्र	
२.११ खण्डीकृत तथ्यांकको अद्यावधिकगर्ने गरे/नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अद्यावधिक गरी सार्वजनिकिकरण गर्ने गरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अद्यावधिक तरसार्वजनिकिकरण गर्ने नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको अद्यावधिक गर्ने नगरेको	१. लोपोन्मुख जातजातिर यौनिक अल्पसंख्यकको अद्यावधिक तथ्याङ्क २. सार्वजनिकिकरण गरेको प्रमाण: जस्तै वेबसाईटको लिङ्क, फेसबुक पेज, पत्रपत्रिकाको कट्टीड भाग	१
२.१२ खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण रनीति तथा योजना तर्जुमामा प्रयोग	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण भईसोही तथ्याङ्कमा आधारित भएर नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने गरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषण हुनेगरेको तर सोही तथ्याङ्कमा आधारित भएर नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको	खण्डीकृत तथ्यांकको विश्लेषणगर्ने नगरेको	१.तथ्याङ्क विश्लेषणतथा समिक्षा प्रतिवेदन २. वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट	१
२.१३ नागरिकसहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था भए, नभएकोरु	नागरिकसहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था भएको	नागरिकसहायता तथा सोधपुछ कक्षको स्थापना गर्ने निर्णय मात्र भएको	नागरिकसहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था नभएको	१.नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्ष स्थापना सम्बन्धि निर्णय २. व्यवस्थित नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्ष	१
२.१४ गुनासोसुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ, छैन र गुनासो समयमै सम्बोधन गर्ने व्यवस्था	गुनासोसुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरीगुनासोसमयमै सम्बोधन गर्ने गरिएको	गुनासोसुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरेको तरगुनासो सम्बोधन गर्ने नगरिएको	गुनासोसुन्ने अधिकारीको व्यवस्था नभएको तथागुनासो समयमै सम्बोधन गर्ने नगरिएको	१. गुनासो सुन्ने अधिकारी तोक्ने निर्णय २. गुनासो सुनुवाईको अभिलेख तथा प्रतिवेदन	१
२.१५ अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क	अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका	अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाईसेवा प्रवाह	सेवाप्रवाहमा अति गरिब तथा लोपोन्मुख	१. निशुल्क सेवा वा छुट सुविधा वा सहूलियत प्राप्त	०

	सेवा प्रवाह गर्ने गरे नगरेको ।	व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने गरेको	गर्दा केही सहूलियत वा छुट दिने गरेको	समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा वा छुट वासहुलियतको व्यवस्था नभएको	गर्ने व्यक्तिकोविवरण	
	जम्मा					६.५
मुख्य विषय	सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ति
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	३.१ समावेशीविकासका लागि छुट्टै क्षमता विकास योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याए नल्याएको	क्षमताविकास योजना निर्माण गरी बजेट समेत विनियोजन गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको	क्षमताविकास योजना निर्माण गरीबजेट समेतविनियोजन गरेको तर कार्यान्वयनमा नल्याएको	क्षमताविकास योजना निर्माण नगरेको	१.क्षमता विकास योजना २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम ३. लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन (मानव संशाधन योजना बनाई सो मा महिला तथा वञ्चितिमापरेको वर्ग वा समुदायको क्षमता विकासका लागि योजनाहरू प्राथमिकताका साथ राखीकार्यान्वयनमा ल्याईएको भए समेत १ अङ्कप्रदान गर्न सकिने)	०
	३.२पदाधिकारीतथा कर्मचारीको दक्षता/सिप अभिवृद्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा महिला, दलित, अपाङ्ग, जनजाती लगायत वञ्चितिकरणमा परेको वर्ग वा समुदायको प्रतिनिधित्व गर्नेकर्मचारी वा	दक्षता/सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये ४० प्रतिशत भन्दा बढी लक्षित समुदायकोप्रतिनिधित्व	दक्षता/सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये २५ देखि ४० प्रतिशतसम्म लक्षितसमुदायको	दक्षता/सिप अभिवृद्धी कार्यक्रममा सहभागीहरूमध्ये २५ प्रतिशत भन्दा कम लक्षित समुदायकोप्रतिनिधित्व	१.पदाधिकारीतथा कर्मचारीको विवरण २. तालिममा सहभागी कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूको विवरण (संगठनमा भएका कर्मचारीमध्ये	०.५

पदाधिकारीको सहभागिता	व गर्ने कर्मचारी भएको	प्रतिनिधित्व गर्ने कर्मचारी भएको	व गर्ने कर्मचारी भएको	उक्त वर्ग वा समुदायको कर्मचारी वा पदाधिकारी सबै समावेश भएको भए १ अङ्क प्रदान गर्न सकिने)	
३.३ महिला, अपाङ्गता तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न मापदण्ड बमोजिम कार्यान्वयन संस्थागत अन्तर्गत राख्ने	महिला, अपाङ्गता तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न मापदण्ड तयार गरि कार्यान्वयन गरेको	महिला, अपाङ्गता तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न मापदण्ड मात्र तयार भएको	महिला, अपाङ्गता तथा बालमैत्री दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न मापदण्ड तयार गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने गरको छैन	१. स्वीकृत मापदण्ड २. कार्यक्रम संचालन भएको प्रतिवेदन	०
३.४ मन्त्रालय तथा कार्यालयले श्रम बैंकको (दक्ष र अदक्ष श्रमीक) स्थापना गरेको, नगरेको सामाजिक विकास मन्त्रालय वा अन्तर्गत	मन्त्रालय तथा कार्यालयले श्रम बैंकको (दक्ष र अदक्ष श्रमीक) स्थापना गर्ने सम्बन्धी नीति वा निर्णय भई श्रम बैंक स्थापना भएको	मन्त्रालय तथा कार्यालयले श्रम बैंकको (दक्ष र अदक्ष श्रमीक) स्थापना गर्ने सम्बन्धी नीति वा निर्णय भएको	मन्त्रालय तथा कार्यालयले श्रम बैंकको (दक्ष र अदक्ष श्रमीक) स्थापना गर्ने सम्बन्धी कुनै कार्य नभएको	१. श्रम बैंकको (दक्ष र अदक्ष श्रमीक) प्रणाली स्थापना सम्बन्धी निर्णय वा नीति २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम	०
३.५ विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे । नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे । नरहेको	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श हुने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको । आन्तरिक मामिला तथा कानून	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिसँग मात्र परामर्श लिने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	१. विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको २. निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण ।	०

	मन्त्रालय/ सामाजिक विकास				
३.६ विपदसम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्सामाङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीनकार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्रालय/ सामाजिक विकास	विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्सामाङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	विपदसम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्सामाङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्सामाङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	१. विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्सामाङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लिइएको लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।	०.५
३.७ विपदव्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	विपदव्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपदव्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	१. विपदव्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	१. विपदव्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण ।	०
३.८ प्रदेशसरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सामाङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने	प्रदेशसरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सामाङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने	प्रदेशसरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सामाङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक,	प्रदेशसरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सामाङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन ३. बेरोजगार तथा गरीबीको नक्सामाङ्कनको आधार	१

स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयनगरिएको छ / छैन	स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू तयगरीवार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ	आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू तयार गरेकोवार्षिक बजेटमा समावेश नगरेको	कुनैकार्यक्रमहरू नराखिएको		
३.९ गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायकोसहजपहुँच र आम्दानी अनुसारको सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा प्रदेशकोकार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको भूमि व्यवस्था	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको सहज पहुँच र आम्दानी अनुसारको सुपथमूल्य सहकारीपसलहरूको व्यवस्थापनमा प्रदेशको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको स्थपना गरेको तर गरिब तथा वञ्चितकरणमापरेको समुदायकोसहज पहुँचमा नरहेको	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायकोसहजपहुँ च र आम्दानी अनुसारको सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा प्रदेशकोकार्यक्रम कार्यान्वयन नभए ।	१.सुपथमूल्यसहक ारी पसलहरूको स्थपना गरेको २.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुसारकोप्रगति प्रतिवेदन	०
३.१० महिला वञ्चितकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालनकार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या रउपस्थिति)	महिलार वञ्चितकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका लागिबजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन भएको (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	महिलार वञ्चितकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका लागिबजेट विनियोजन भएको तर कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिलार वञ्चितकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालनकार्यक्रमनर हेको	१.वार्षिकबजेट तथा कार्यक्रम २. लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन ३.संचालित तालिमकार्यक्रम संख्या र उपस्थिति	०
३.११ लैससासमाअभ्या सहरूको समतलियसिकाईहरूआ दान प्रदान गर्ने गरेको, नगरेको	लैससासमागरेका असल अभ्यासहरूको सिकाईहरू समतलिय आदानप्रदान गर्ने गरेको	लैससासमाअसल अभ्यासहरूकोसिकाईह रु संकलन तथा आभिलेखिकरण गर्ने गरेकोतर समतलिय आदान प्रदान गर्ने गरेको	लैससासमाअसल अभ्यासहरूकोसिका ईहरूको समतलियआदान प्रदान गर्ने नगरेको	१.वार्षिकबजेट तथा कार्यक्रम २.सिकाईहरू संकलन तथा अभिलेखिकरण ३. प्रगति प्रतिवेदन	०
३.१२ लैङ्गिकसम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट	लैङ्गिकसम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट	लैङ्गिकसम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट	लैङ्गिकसम्पर्क व्यक्ति, महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायबाट	१.वार्षिकबजेट तथा कार्यक्रम २.सिकाईहरू संकलन तथा	०.५

<p>प्रतिनिधित्व गरेकापदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण तथा सिकाई भ्रमण गर्ने गरिएकोछ/छैन सामाजिक</p>	<p>प्रतिनिधित्व गरेकापदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण, सिकाई भ्रमण गर्ने गरिएको छ</p>	<p>प्रतिनिधित्व गरेकापदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण तथा सिकाई भ्रमण गर्नेवार्षिक कार्यक्रमरहेको तरकार्यान्वयन नभएको</p>	<p>प्रतिनिधित्व गरेकापदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि अवलोकन भ्रमण तथा सिकाई भ्रमण गर्ने गरिएको छैन</p>	<p>अभिलेखिकरण ३. प्रगति प्रतिवेदन</p>	
<p>३.१३महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरूकार्यर त कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूकोबारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेकोआन्तरिक र सामाजिक</p>	<p>महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरूका र्यरत कर्मचारीलाई प्रचलितमहत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरणका लागि बजेट विनियोजन भई कार्यान्वयनगर्ने गरेको।</p>	<p>महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केहीजनप्रतिनिधिहरू तथा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनकोबारेमा अभिमुखीकरणका लागि बजेट भएको तर कार्यान्वयन नगरेको ।</p>	<p>महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केहीजनप्रतिनिधिहरू तथा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनकोबारेमा अभिमुखीकरणका लागि बजेट तथा कार्यक्रम नभएको ।</p>	<p>१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या रउपस्थिति विवरण</p>	<p>०</p>
<p>३.१४महिलाहरूतथा वञ्चितीकरणका लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, वाल विवाह, घरेलु हिंसा विरुद्धको हक, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकाकार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण गर्ने गरे नगरेको/</p>	<p>महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कानूनी - हक अधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखनविरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकाकार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण भई महिला हिंसा तथा चेलीबेटी बिचविखन</p>	<p>महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कानूनी हक - अधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखनविरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकाकार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण भई महिला हिंसा तथा चेलीबेटी बिचविखन लगायतकाघटनामा कमी नआएको</p>	<p>महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कानूनी - हक अधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखनविरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकाकार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण नभएको ।</p>	<p>१वार्षिक.बजेट तथा कार्यक्रम २कार्यक्रम . संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या ३र विगत . वर्तमानको तुलनात्मक विश्लेषण प्रतिवेदन</p>	<p>०</p>

		लगायतकाघटनामा कमी आएको				
	३.१५ कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानून निर्माणप्रक्रिया सम्बन्धी समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे, नगरेको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धीप्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन भई लैससासमैत्री कानून निर्माणकोबारेमा अभिमुखीकरण भएको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धीप्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन भएको तर लैससासमैत्री कानूननिर्माणको बारेमा अभिमुखीकरण नभएको	कर्मचारी तथा पदाधिकारीका लागि कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धीप्रक्रियाका सम्बन्धमा आवश्यक बजेट विनियोजन नभएको	१.वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या रउपस्थिति विवरण	०.५
	जम्मा					४
मुख्य विषय	सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ति
४. सुशासन तथा उत्तरदायित्व	४.१पूर्वाधारतथा अन्य संरचना बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील (यौनिकअल्पसंख्यक सहित) भए /नभएको ।	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील मैत्री (यौनिकअल्पसंख्यक सहित) भएको	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील मैत्री (यौनिकअल्पसंख्यक सहित)निर्माणका लागिडिपिआर मात्र तयार भएको	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील मैत्री (यौनिकअल्पसंख्यक सहित) नभएको	१.बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील मैत्री (यौनिक अल्पसंख्यकसहित) संरचनाहरु २. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर)	०
	४.२महिलार पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको	महिलार पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै	महिलार पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय व्यवस्थाका लागि	महिलार पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै	१.निर्माणसम्पन्नम हिला पुरुष कर्मचारीको लागिछुट्टाछुट्टै शौचालय २.नरिमाणाधनि	१

व्यवस्था भए /नभएको	शौचालयको व्यवस्था भएको	बजेट तथाकार्यक्रम रहेको	शौचालयको व्यवस्था नभएको	महिला पुरुष कर्मचारीको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय	
४.३ महिलाकोशौचालय मा स्यानेटरी प्याडको व्यवस्थापन भए / नभएका ।	महिलाहरुकोशौचालयमा स्यानेटरी प्याडको व्यवस्थापन भएको	महिलाहरुकोशौचालयमा स्यानेटरी प्याड राखे गरेको तर प्याड व्यवस्थापनको सामग्री डस्टबिनराखे नगरेको	महिलाहरुकोशौचालयमा स्यानेटरी प्याडको व्यवस्थापन नभएको	१.स्यानेटरी प्याड सहितको महिलाहरुको छुट्टै शौचालयमा २. डस्टबिन/प्याड व्यवस्थापन गर्नेस्थान	०
४.४ अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था आदि भए/नभएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था आदि भएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीकोसंरचनाहरु निर्माणका लागि बजेट तथा कार्यक्रम भएको	अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था आदि नभएको	१.निर्माणसम्पन्न अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीकोसंरचनाहरु २.निर्माणाधिन अपांगमैत्री, बालमैत्री भवन, शौचालय, खानेपानीकोसंरचनाहरु	०.५
४.५ गर्भवतीतथा सुत्केरी कर्मचारीहरुको लागि आराम गर्ने कक्ष भए/नभएको	गर्भवतीतथा सुत्केरी कर्मचारीहरुको लागि आराम गर्ने कक्ष भएको	गर्भवतीतथा सुत्केरी कर्मचारीहरुको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तरकार्यान्वयन नभएको	गर्भवतीतथा सुत्केरी कर्मचारीहरुको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्ने निर्णय नभएकोरकार्यान्वयन पनि नभएको	१.व्यवस्थित आराम कक्ष २.गर्भवती तथा सुत्केरी कर्मचारीहरुको लागि आराम गर्ने कक्ष स्थापना गर्नेनिर्णय	०
४.६ २वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपानगर्ने	२वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपानगर्ने	२वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपानगर्ने समय व्यवस्थापन गर्ने निर्णय	२वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपानगर्ने	१.२वर्ष सम्मका बालबालिका भएका महिला कर्मचारीको लागि शिशुस्याहार तथा स्तनपानगर्ने समय व्यवस्थापन गर्ने निर्णय कार्यान्वयन	०

समय व्यवस्था भए, नभएको	समय व्यवस्था भएको	गरेको तर कार्यान्वयन हुन नसकेको	समय व्यवस्थापन गर्ने नगरेको	२. बैठकको निर्णय	
४.७ मन्त्रालय, कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण गरिएकाछन् ?	मन्त्रालय, कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण गरिएको	मन्त्रालय, कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता बन्दैगरेको	मन्त्रालय, कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माणनगरिएको	१. आचार संहिता २. आचार संहिता तयार गर्नका लागि गरिएको निर्णय	०
४.८ कुनै कर्मचारी माथि कार्यालय समयमा वा कार्यालय समय पछि हुन सक्ने शोषण, भेदभाव र यौनदुर्ब्यवहार निवारण गर्न गुनासो सुन्ने प्रणालीको व्यवस्था छ, छैन?	मन्त्रालय/कार्यालय माथि यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भई कार्यालयमा टास गरिएको	मन्त्रालय/कार्यालयमा यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भई कार्यालयमा टास गरिएको	मन्त्रालय/कार्यालय माथि यौन शोषण तथा दुर्ब्यवहार विरुद्ध नीति र आचार संहिता निर्माण भएको तर कार्यान्वयन नभएको	१. आचार संहिता टास गरिएको सुचनापाटी/होडिड बोर्ड	०
४.९ लैंगिकहिंसा सम्बन्धि गुनासोको तत्काल सम्बोधन हुने गरे, नगरेको ?	लैंगिकहिंसा सम्बन्धि गुनासोको तत्काल सम्बोधन हुने गरेको	लैंगिकहिंसा सम्बन्धि गुनासोको तत्काल सम्बोधन आंशिक रूपमा हुने गरेको	लैंगिकहिंसा सम्बन्धि गुनासोको तत्काल सम्बोधन हुने नगरेको	१. सम्बोधन भएका गुनासोको सुची	०
४.१० प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम नियमित रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरेको, नगरेको	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम नियमित रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरेको	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम आंशिक रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरेको,	प्रदेश सुशासन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम नियमित रूपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने नगरेको	१. सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाईको प्रतिवेदन	१
४.११ स्थानीय रेडियो, एफ. एम. र छापा वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको,	स्थानीय रेडियो, एफ. एम. र छापा वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको	स्थानीय रेडियो, एफ. एम. र छापा वा विद्युतीय माध्यममा मध्ये कम्तिमा कुनै एक माध्यमबाट आंशिक मात्रमा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह	स्थानीय रेडियो, एफ. एम. र छापा वा अन्य विद्युतीय माध्यमद्वारा लैससास सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको	१. स्थानीय रेडियो, एफ. एम. र छापा संग भएको सम्झौता पत्र २. प्रसारण गरेको सूचनाको सोफ्ट कपी	०

	नगरेको सामाजिक/ आन्तरिक		गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको			
	४.१२ अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि कानून निर्माण भए, नभएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि कानून निर्माण भएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि कानून निर्माण गर्ने नीतिगत निर्णय भएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि कानून निर्माण नभएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि स्वीकृत कानून ३. संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति	१
	४.१३ अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला कर्मचारी र पदाधिकारीको सहभागीता सुनिश्चित गरिएको, नगरिएको,	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला कर्मचारी र पदाधिकारीको ३०% सहभागीता सुनिश्चित गरिएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा कम्तिमा २५% dlxnf कर्मचारी र पदाधिकारीको सहभागीता भएको	अनुगमन तथा मूल्यांकन समितिमा महिला कर्मचारी र पदाधिकारीको २५ % भन्दा कम सहभागीता भएको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. सं चालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति	०
	४.१४ कार्यक्रमको प्रभा वकारीताको लागि नागरिक अनुगमन (Civic Oversight) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धतीको विकास भएको, नभएको	कार्यक्रमको प्रभावका रीताको लागि नागरिक अनुगमन (Civic Oversight) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धतीको विकास भएको	कार्यक्रमको प्रभावकारी ताको लागि नागरिक अनुगमन (Civic Oversight) गर्ने कार्यक्रम रहेको तर तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धतीको विकास नभएको	कार्यक्रमको प्रभावकारी रीताको लागि नागरिक अनुगमन (Civic Oversight) र तेस्रो पक्षीय (Third Party Monitoring) अनुगमन पद्धतीको विकास नभएको	१. कार्यक्रमको प्रति वेदन २. परामर्शदाता नियुक्त ि गरिएको नियुक्ति पत्र	०
	४.१५ अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सीफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा समावेश गरे / नगरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सीफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा समावेश गरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सीफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा आंशिक रूपमा समावेश गरेको	अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट दिएका सुझाव तथा सीफारिसहरू कार्यक्रम तयार गर्दा समावेश नगरेको	१. अनुगमन मूल्यांकन प्रतिवेदन २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम	१
	जम्मा					४.५
मुख्य विषय	सूचक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	प्राप्ता ङ्क

	<p>५.१ सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँगसम्बन्धित औजारहरू प्रयोगगर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमापरेका वर्ग सँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वाप्रणालीको विकास गरिएकोछ, छैन ? (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)</p>	<p>सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँगसम्बन्धित औजारहरू प्रयोगगर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमापरेका वर्ग सँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वाप्रणालीको विकास गरिएकोछ । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)</p>	<p>सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँगसम्बन्धित औजारहरू प्रयोगगर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमापरेका वर्ग सँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वाप्रणालीको विकास गरिएकोछ । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)</p>	<p>सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी सर्वेक्षणसँगसम्बन्धित औजारहरू प्रयोगगर्दा विशेष गरी महिला तथा वञ्चितिकरणमापरेका वर्ग सँग सम्बन्धित लैससासमैत्री प्रावधान राखिएको वाप्रणालीको विकास गरिएकोछैन । (जस्तै: लिङ्ग, अपाङ्गताको अवस्था, जातजाति, उमेर आदि)</p>	<p>१. सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण फाराम २. सेवाग्राही सन्तुष्टी परीक्षण गर्ने विधि (अन्तरवार्ता, स्वयंफाराम भर्ने, निरीक्षण, अवलोकन आदी)</p>	०
	<p>५.२सेवाप्रवाहमा स्थानीय भाषाको प्रयोग भए, नभएको?</p>	<p>सेवा प्रवाहमा सरकारी कामकाजको भाषाका अतिरिक्त स्थानीय भाषाकोसमेत प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गर्ने गरिएको (स्थानीय भाषामा नागरिक वडापत्र, सूचनामुलक सन्देशहरू स्थानीय भाषामा समेत प्रकाशन, प्रशारण गर्ने व्यवस्थामिलाइएको आदी)</p>	<p>सेवा प्रवाहमा सरकारी कामकाजको भाषाका अतिरिक्तसेवा प्रवाहकोकस्तिमा कुनै एक विषयमा स्थानीय भाषाको समेतप्रयोग गरी सेवा प्रवाह गर्ने गरिएको (स्थानीय भाषामा नागरिक वडापत्र, सूचनामुलकसन्देशहरू स्थानीय भाषामा समेत प्रकाशन, प्रशारण गर्ने व्यवस्था मिलाइएकोआदी)</p>	<p>सेवाप्रवाहमा सरकारीकामकाजको भाषाका अतिरिक्त स्थानीय भाषाको समेत प्रयोग गरी सेवा प्रवाह गर्नेनगरिएको</p>	<p>१. स्थानीय भाषाको प्रयोग भएको प्रमाण</p>	०
<p>५ सेवाप्रवाह</p>	<p>५.३सेवाप्रवाहमा लैससास मैत्री प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिडप्रविधिको प्रयोग,</p>	<p>सेवाप्रवाहमा लैससास मैत्री प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिडप्रविधिको प्रयोग गरी सेवा प्रवाहमा त्यस्तो पक्षलाई प्राथमिकता</p>	<p>सेवाप्रवाहमा लैससास मैत्री प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिडप्रविधिको प्रयोग गर्ने गरिएको तर सेवा प्रवाहमा त्यस्तो पक्षलाई प्राथमिकता</p>	<p>सेवाप्रवाहमा लैससास मैत्री प्रविधिमा आधारित टोकन, अन लाईन रजिष्ट्रेशन तथा विलिडप्रविधिको प्रयोग नगरिएको</p>	<p>१. लैससास मैत्री प्रविधिको प्रयोग भएको सम्बन्धी तस्वीर २. सेवा प्रवाहमा प्राथमिकता दिएको सम्बन्धी संयन्त्र वा संरचनाको प्रमाण</p>	०

	दिने संरचना रसंयन्त्र तयार गरिएको	दिनेसंरचना र संयन्त्र तयार गरिएको			
५.४ सेवाप्रवाहको मापदण्ड बनाएको नबनाएको (लैससासका विशेष व्यवस्था),	सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्डमा लैससासको विशेष व्यवस्था गरीकार्यान्वयनमा ल्याएको	सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्डमा लैससासको विशेष व्यवस्था गरेकोतर कार्यान्वयनमा नल्याएको	सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्डमा लैससासको विशेष व्यवस्था नगरेको	१. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापदण्ड	०
५.५ एकिकृतघुम्ती सेवा प्रवाह गर्ने गरे नगरेको,	वर्षमा कम्तिमा २ वटा घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्ने गरेको	वर्षमा १ घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्ने गरेको	घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्ने नगरेको	१. घुम्ति शिविर सञ्चालनबाट लाभान्वित व्यक्तिको विवरण सहितकोप्रतिवेदन	१
५.६ कार्यालयले प्रवाह गर्ने सेवाका बारेमा नागरिकवडापत्रमा स्पष्टरूपमा उल्लेख गरेको ।	नागरिक वडापत्रकोस्पष्टरूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा राख्नुका साथै प्रविधिको प्रयोग गरीत्यसलाई लैससासमैत्री बनाइएको	नागरिक वडापत्रकोस्पष्टरूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा राखिएको तर प्रविधिको प्रयोग गरीत्यसलाई थप लैससास मैत्री बनाउने सम्बन्धमा कार्य नभएको	नागरिक वडापत्रकोस्पष्टरूपमा बुझिने गरी सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नराखिएको	१. नागरिक वडापत्र २. सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको प्रमाण	०
५.७ नागरिकसहायता तथा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था भए, नभएको?	सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षकोव्यवस्था गर्नुका साथै महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकका लागि विशेष व्यवस्थागरिएको	सबैको पहुँचयोग्य स्थानमा नागरिक सहायता तथा सोधपुछ कक्षकोव्यवस्था गरिएको तर महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिकका लागि विशेष व्यवस्थानगरिएको	नागरिक सहायता कक्ष प्रभावकारी नभएको	१. नागरिक सहायता कक्ष अवस्थिति र अवस्था झल्किने तस्विर २. सहायता कक्षबाट प्रदान गरिएको सेवाको विवरण	१
५.८ गुनासोसुत्रे अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ, छैन? र गुनासो समयमै सम्बोधन गर्ने गरिएकोछ, छैन?	गुनासो सुत्रे अधिकारी र गुनासो पेटीकाको व्यवस्था गरिनुका साथैनिजको कार्यकक्ष तथा	गुनासो सुत्रे अधिकारी र गुनासो पेटीकाको व्यवस्था गरिनुका साथैनिजको कार्यकक्ष तथा गुनासो पेटीकाकार्यालयको	गुनासो सुत्रे अधिकारी र गुनासो पेटीकाको व्यवस्था गरिनुका साथैनिजको कार्यकक्ष तथा	१. गुनासो सुत्रे अधिकारी तोकेको पत्र २. गुनासो पेटीका र गुनासो सुत्रे अधिकारीको	१

	गुनासो पेटीकाकार्यालयको भुईतलाको सबै भन्दा पहुँचयोग्य स्थानमा रहेको र प्राप्तगुनासाहरु समय मै फछ्यौट हुने गरेको	भुईतलाको सबै भन्दा पहुँचयोग्य स्थानमा रहेको तर प्राप्तगुनासाहरु समय मै फछ्यौट हुने नगरेको	गुनासो पेटीकाकार्यालयको भुईतलाको सबै भन्दा पहुँचयोग्य स्थानमा राखे व्यवस्थानमिलाईएक ो	कार्यकक्षको अवस्थितिकोतस्वि र ३. गुनासो दर्ता र फछ्यौटको विवरण	
५.९ अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने गरे नगरेको ।	अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्नेगरिएको र सो सम्बन्धमा सुसुचित गर्नेव्यवस्था समेत गरिएको ।	अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्थागरिएको तरसो सम्बन्धमा सुसुचित गर्नेव्यवस्था नगरिएको ।	अतिगरिब तथा लोपोन्मुख समुदायका व्यक्तिलाई निशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने नगरेको	१. निःशुल्क सेवा प्रवाह गर्ने सम्बन्धी नीतिगत निर्णय २. निःशुल्क सेवा प्रवाह गरेको विवरण ३. प्रचार प्रसार गरेको प्रमाण	०.५
५.१० सेवाप्रवाहका सुधारका क्षेत्रको पहिचान र कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भए, नभएको ?	सेवाप्रवाहका सुधारका क्षेत्रको पहिचान र कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भएको	सेवा प्रवाहको सुधारको सम्बन्धा अध्ययन भई कार्ययोजना निर्माण भएकोतर कार्यान्वयनमा नल्याइएको	सेवाप्रवाहका सुधारका क्षेत्रको सम्बन्धमा कुनै अध्ययन नभएको	१. सुधारको सम्बन्धमा भएको अध्ययनको दस्तावेज/ प्रतिवेदन २. सुधार कार्ययोजना ३. कार्ययोजना अनुसार कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन	१
५.११ पूर्वाधारतथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील (यौनिक अल्पसंख्यक सहित) का विषयहरु भवन आचार सहितामा स्पष्टरूपमा उल्लेख भए, नभएको ।	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील (यौनिक अल्पसंख्यक सहित) का विषयहरु भवन आचार सहितामा स्पष्टरूपमा उल्लेखगरीकार्ययोज ना बनाई कार्यान्वयन गरेको ।	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील (यौनिक अल्पसंख्यक सहित) का विषयहरु भवन आचार सहितामा स्पष्टरूपमा उल्लेखगरीकार्ययोजना मात्र बनाएको तरकार्यान्वयन नगरेको	पूर्वाधारतथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा बालबालिका, अपाङ्गमैत्री तथा लैंगिक संवेदनशील (यौनिक अल्पसंख्यक सहित) का विषयहरु भवन आचार सहिता नबनेको ।	१ . आचार सहिता	०

<p>५.१२ योजनातर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ। छैन ?</p>	<p>योजनातर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरेको छ</p>	<p>योजनातर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र वार्षिक बजेटमा समावेश गरेको तर कार्यान्वयन गरिएको</p>	<p>योजनातर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू नराखिएको</p>	<p>१. वार्षिक योजना तर्जुमा तथा बजेट</p>	<p>१</p>
<p>५.१३ स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)</p>	<p>स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कम्तिमा पाँच वटा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको</p>	<p>स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि आंशिक कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको</p>	<p>स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कुनै कार्यक्रमहरू नगरेको</p>	<p>१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन</p>	<p>०.५</p>
<p>५.१४ महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिक गरे, नगरेको ?</p>	<p>महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी पत्रपत्रिका, एफ.एम., टेलिभिजन,</p>	<p>महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका वर्ग वा समुदायलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी कम्तिमा सूचनापाटी र वेबसाइटको माध्यमबाट</p>	<p>१. सार्वजनिककरण गरेको प्रमाण २. सूचना पार्टीमा राखेको तस्वीर ३. वेबसाइटको लिङ्क</p>	<p>१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रमको सम्पन्न प्रतिवेदन</p>	<p>१</p>

	सूचनापाटी लगायत वेबसाइटको माध्यमबाट सार्वजनिककरण गरेको	सार्वजनिककरण गरेको			
५.१५ महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र सूचना, संचार र आईटी) पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक तयार गर्ने गरे, नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिम सम्बन्धी सुचकाँक)	महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र सूचना, संचार र आईटी) पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक तयार गर्ने गरेको	महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र सूचना, संचार र आईटी) पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक तयार गर्नमनानेनयन मात्रगरेको	महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र सूचना, संचार र आईटी) पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक तयार गर्ने नगरेको	१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २. कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन ३. मनोनयन गरेको पत्र, नियुक्ति पत्र	०.५
जम्मा					७.५
कुल जम्मा					३२.५

अनुसूचि २: कार्याशाला गोष्ठिको सहभागिहरु

क्र. स.	नाम	पद
१	महेश आचार्य	कृषि प्रसार अधिकृत
२	बुद्धिमान श्रेष्ठ	कानून अधिकृत
३	बिनोद थापा	सहायक पांचौं
४	नवराज शर्मा रिजाल	सहायक पांचौं
५	कृष्ण बहादुर वि.क	अधिकृत
६	पदमि कार्कि	सहायक पांचौं

७	लक्ष्मि प्रसाद पाण्डे	सहायक पांचौं
८	राजेन्द्र पौडेल	शाखा अधिकृत
९	जलन पुन मगर	लेखा सहायक
१०	राज्य लक्ष्मि खत्री	प्राविधिक सहायक
११	पद्म अधिकारी	सहायक पांचौं
१२	चित्र भट्टराई	अधिकृत छैठौं
१३	मुना पहाडी	अधिकृत छैठौं

अनुसूचि ३: कार्यशाला गोष्ठिका केही भलकहरु

